

אקלום של מיני דלעת בערבה דרומית לשיווק מקומי וליצוא

דרול ג'ילט – מו"פ ערבה דרומית

שמשון עומר – אגף ירקות, ש.ה.מ.

נתן מינקובסקי – תחנת ניסיונות ערבה – מו"פ ערבה

מבוא

במשפחת הדלעות מינים רבים בעלי מגוון של צורות. לדלעות ערך תזונתי רב ומשמשות למספר שימושים והם: מאכל, מספוא, גרעינים לפיצוח, קישוט, וכן ליצור תרופות. בערבה הדרומית מגדלים משך שנים דלעת טריפולטנית המשווקת בארץ ולאחרונה גם ליצוא. כמוכן, בוצעו ניסיונות לגידול דלורית, דלעת איטלקית, ולגידול דלעת מזן מוסקט פרובנס הנמכרת בעיקר בצרפת והולנד. בשנה האחרונה נערך מבחן לבחינת אקלום של מיני דלעת שיש בהם פוטנציאל לשיווק בארץ ובחו"ל. במבחן נבחנו שבעה סוגים של דלעות וביניהם שתי דלעות בינוניות עד גדולות וחמש דלעות אישיות בעלות משקל מ - 0.8 עד 3 ק"ג. במהלך המבחן בוצע מעקב אחר מהלך הגידול של הדלעות בתנאי הערבה הדרומית כולל בחינה של איכות התוצרת והיבול. בשווקי היצוא באירופה קיים ביקוש הולך וגובר לדלעות ובעיקר דלורית. מציאת זנים שונים של דלעות המתאימים בתכונותם ובאיכותם לשיווק ליצוא תאפשר התפתחות של ענף חדש רווחי ליצוא ותרחיב את סל הגידולים של החקלאיים באיזור הערבה הדרומית. בניסוי שנערך השנה נבחן בעומדים שונים שני טיפוסים של דלעות אישיות שנבחנו בשנה שעברה. במהלך הניסוי נערך מעקב אחר התפתחות הצמחים, ונבחן התאמתם לגידול בערבה הדרומית בפרט לשווקי היצוא בכלל על בסיס פרמטרים של בכירות, יבול, איכות, וחיי מדף.

שיטות וחומרים

המבחן נערך בתחנת ניסיונות ערבה. הקרקע חולית, רוחב הערוגות 1.8 מ'. נפרשו שתי שלוחות טפטוף לכל ערוגה, מרחק בין טפטפות 0.30 מ', ובספיקה של 2.3 ליטר/שעה. הזנים נזרעו ב- 5.9.08. כל זן נזרע בשני עומדים – דלעת הערמונים ב-0.3 מ' ו-0.6 מ', מיניפם ב-0.6 מ' ו-1.2 מ'. המבחן נערך בשיטה של בלוקים באקראי, ארבע חזרות לכל זן על פני שלוש ערוגות צמודות ובאורך 10.0 מ'. הזנים שהשתתפו בניסוי הם: דלעת הערמונים, ומיניפם.

תוצאות

טבלה מס' 1: נתוני יבול

משקל פרי ממוצע גר'	פרי ק"ג/מ"ר	יבול כללי ק"ג/מ"ר	עומד (מ')	זן
257	2.55	0.65	0.3	דלעת הערמונים
257	1.84	0.48	0.6	
1.45	1.18	1.71	0.6	מיניפם
1.42	1.04	1.46	1.2	

טבלה מס' 2: התפלגות לגודל באחוזים

מעל 3 ק"ג	2-3 ק"ג	1-2 ק"ג	עד ק"ג	400-500 גרם	300-400 גרם	200-300 גרם	100-200 גרם	עומד (מ')	זן
				7.6	30.9	44.9	17.0	0.3	דלעת הערמונים
				10.9	30.2	41.4	17.6	0.6	
2.1	26.6	59.5	11.9					0.6	מיניפם
0.0	28.7	56.4	14.9					1.2	

דיון ומסקנות

בפרמטרים של יבול בטבלה מס' 1 לעיל נראה שקיים יתרון מסוים ביבול הכללי לעומד של 0.3 מ' בזן דלעת הערמונים ועומד של 0.6 מ' בזן מיניפם. למרות זאת, לא נצפתה מובהקות סטטיסטית בנתוני היבול ולא בהתפלגות לגודל בעומדים השונים.

סיכום

על סמך התוצאות של ניסוי הזה, מומלץ להמשיך בעומד הזריעה/שתילה המקובלים של 0.6 מ' בשני זני הדלעת האישית, דלעת הערמונים ומיניפם.